

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

សម្រាប់អង្គភាពព្រះនាយករដ្ឋបាល

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

សម្រាប់អង្គភាពព្រះនាយករដ្ឋបាល

Supreme Court Chamber

Chambre de la Cour supreme

ឯកសារធី

ORIGINAL/ORIGINAL

ថ្ងៃទី ឆ្នាំ (Date): 29-Aug-2014, 15:38

CMS/CFO: Sann Rada

លំណាត់លំដើមលេខ: ០០២/១៩-កញ្ច-៤០០៧/អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

Case File/Dossier N°. 002/19-09-2007/ECCC/SC

ឈ្មោះមុន:

ជំនាញ នាទី ត្រួត ប្រជាពល

ជំនាញ Chandra Nihal JAYASINGHE

ជំនាញ នោម សិរិទាភ្លារ

ជំនាញ Agnieszka KLONOWIECKAMILART

ជំនាញ ចុះ មុនិកវិយោ

ជំនាញ Florence Ndepele Mwachande MUMBA

ជំនាញ ឱ្យ នាវិន

កាលបរិច្ឆេទកសារ:

ថ្ងៃទី ២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤

ភាសាអិម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស

ចំណាំត្រូវកសារ:

សាធារណៈ

សេចក្តីផ្តល់នូវការស្នើសុំជាផ្លូវការនៃការសង្គមប្រជាពល និងការសង្គមប្រជាពល

ទាំងនេះនូវការសង្គមប្រជាពល និងការសង្គមប្រជាពល និងការសង្គមប្រជាពល

សាធារណៈរាជការ

សេចក្តីផ្តល់នូវការ

ផ្លូវការនៃការសង្គមប្រជាពល និងការសង្គមប្រជាពល និងការសង្គមប្រជាពល

www.eccc.gov.kh

National Road 4, Chaom Chau, Porsenchey, Phnom Penh, P.O. Box 71, Phnom Penh Tel:+855(0)23 219814 Fax: +855(0)23 219841
Web: www.eccc.gov.kh

ជាលាង

Nicholas KOUMJIAN

នាយកបច្ចេកទេន

ខ្សែសំដីន

នាយក

នាយកបច្ចេកទេនដៃអង្គភាពនិងបច្ចេកទេន

ពេជ្រអង្គ

Marie GUIRAUD

សុទិន អរុណា

Victor KOPPE

នាយកបច្ចេកទេនដៃអង្គភាពនិងបច្ចេកទេន

គុង សំអូន

Anta GUISSE

Arthur VERCKEN

1. **អគ្គន៍មិនមែនការកម្មការកម្ពុជា** នៅអង្គដំនុំជម្រះវិសាទព្យាកុងគុណភាពការកម្ពុជា ដើម្បីកាត់សេចក្តី ឬក្រិដកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៅកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យចន្លោះពីថ្ងៃទី ១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ ថ្ងៃទី ៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៧៨ (“អង្គដំនុំជម្រះគុណភាពការកម្ពុជា” និង“អ.វ.ត.ក”) បានទទួលសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីរបស់ នូន ជានិង ខ្សែរ សំផន (ជាមួយហេរិថា “មេធាវីការពារក្តី”) ដែលបានដាក់នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៤ សុំពន្លារពេល និងបង្កើមចំនួនចំពោះ ក្នុងការដាក់សេចក្តីដូនដំណើង លើបណ្តិ៍សាខាគ្នុង និងសារណាបណ្តិ៍សាខាគ្នុង (“សំណើសំរុប”)¹។ សហព្រះរាជរាជ្យ បានដាក់សារណាតបេទៅនិងសំណើនេះ នៅថ្ងៃទី ២១ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សារណាតបេ”)²។ មេធាវីការពារក្តី បានដាក់ចម្លើយតបទៅនិងសារណាតបេថ្ងៃទី ២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៤ (“ចម្លើយតបេ”)³។
2. នៅថ្ងៃទី ៣ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គដំនុំជម្រះសាលាចំប្លែង បានចេញសាលក្រោមក្នុងសំណុំរដ្ឋបាល ០០២/០១⁴ ដោយបានដាក់ពីរដ្ឋការពេជ្រ ខ្សែរ សំផន និង នូន ជាតិបទធក្រិដកម្មប្រជាសងមនុស្សជាតិនៃការសម្ងាត់រដ្ឋាភាល(រួមបញ្ចូលអំពើមនុស្សយោច), ការធ្វើក្នុងបុកមេញពេកនយោបាយ និងអំពីអមនុស្សជមិនថែរ្វេត (រួមបញ្ចូល ការដែលដោយបង្កើ និងការបាត់ខ្លួនដោយបង្កើ និងការរាយប្របារលើសេចក្តីថ្ងៃទី ២៥ របស់មនុស្ស) ហើយបានសម្រចប្រកាសទៅសារដាក់ពន្លានាគារ ម្នាក់ៗអស់មួយដីវិត⁵។
3. មេធាវីការពារក្តីមានបំណងប្រចាំសាខាគ្នុងប្រជាសងមនុស្សជាតិនៃសាលក្រោមនេះ⁶ ប៉ុណ្ណោះបានស្រើថា កាលបរិច្ឆេទ និងចំនួនចំពោះដែលកំណត់នៅក្នុងវិធានថ្ងៃក្នុង⁷ និងក្នុងសេចក្តីណោនាំអនុវត្ត⁸ តុមានលក្ខណ៍: គ្រប់គ្រាន់ល្អម

¹ សំណើបញ្ជាប់របស់មេធាវីការពារក្តី ខ្សែរ សំផន និងមេធាវីការពារក្តី នូន ជាសុំពន្លារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនចំពោះនៅក្នុងសាខាគ្នុង ឯកសារលេខ F3 ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

² ការណាតេកបានសហគ្រោះរាជរាជ្យ ទៅនិងមេធាវីការពារក្តី ខ្សែរ សំផន និងមេធាវីការពារក្តី នូន ជាសុំពន្លារកាលបរិច្ឆេទ និងបង្កើនចំនួនចំពោះ ទាក់ទងនឹង សំណុំរដ្ឋបាល ០០២/០១ បណ្តិ៍សាខាគ្នុងប្រជាសងមនុស្សជាតិនៃសាលក្រោម ឯកសារលេខ F3/1, ថ្ងៃទី ២១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

³ ចម្លើយតបេទៅនិងសារណាតបេរបស់សហព្រះរាជរាជ្យ តបេទៅនិងសំណើសំរុបរបស់មេធាវីការពារក្តី ខ្សែរ សំផន និងនូន ជាសុំពន្លារកាលបរិច្ឆេទ និងបង្កើនចំនួនចំពោះ ទាក់ទងនឹង សំណុំរដ្ឋបាល ០០១/០១ បណ្តិ៍សាខាគ្នុងប្រជាសងមនុស្សជាតិនៃសាលក្រោម ឯកសារលេខ F3/2 ថ្ងៃទី ២៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

⁴ សាលក្រោមសំណុំរដ្ឋបាល ០០២/០១ ឯកសារលេខ E313 ថ្ងៃទី ៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សាលក្រោមអង្គដំនុំជម្រះសាលាចំប្លែង”)

⁵ សាលក្រោមអង្គដំនុំជម្រះសាលាចំប្លែងចំពោះ ៩៧៨។

⁶ សំណើសំរុប កចាមណ្ឌ ៧។

និងអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបណ្តិ៍សាទុក្នុងមានអគ្គនៃយោព្រេលពុកដែងរីបច្ចុប្បន្ននេះ⁹ ដូចនេះ បានពិចារណា យើងទ្រូវបាន សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្នុង ព្រមទាំងលក្ខណៈលើគណុនៃ ដោយហេតុថា ពុំអាចធ្វើការ កែប្រែបានបន្ទាប់ពីត្រូវបានដាក់ចូលក្នុងសំណុំរដ្ឋមន្ត្រីបច្ចុប្បន្ន¹⁰។ មេដារីការពារក្តី បានលើកឡើងថា ទាំង និងភាពសុគសាលាដែលសំណុំរដ្ឋមន្ត្រី និងភាពជាក់សំងក្មុងការព្រមទាំងកសារព្រៃតដាក់ជាការសាធ្រ័ះ និងភាសាអង់គ្លេស (អិង/ឬ) ភាសាតាមវិធីសេស ដែលជាមួលហេតុក្នុងការស្តីការពន្លារ ពេល និងបន្ទូលចំនួនទំនួរ¹¹។

4. អាប្រីយហេតុនេះ មេដារីការពារក្តីស្មើសុំថា កាលបរិច្ឆេទ និងការកំណត់ចំនួនទំនួរ ជាជាន់មានសម្រាប់ការដាក់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្នុង ត្រូវពន្លារពេលរហូតដល់ ៧៥ ថ្ងៃ គិតថាប់ពី ការដូច ដំណឹងអំពីសាច់ក្រោម និង ៥០ទំនួរជាការសារអង់គ្លេស ឬភាសាតាមវិធីសេស ដោយនិងភាសាខ្មែរដែលមានចំនួនទំនួរប្រហាក់ប្រហែលគ្មាន¹²។ ដូចគ្មាន មេដារីការពារក្តីបានស្មើសុំថា កាលបរិច្ឆេទ និងការកំណត់ចំនួនទំនួរជាជាន់មានសម្រាប់ការដាក់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្នុង និង ១៥០ទំនួរ ជាការសារអង់គ្លេស ឬបាតាមវិធីភាសាខ្មែរដែលមានចំនួនទំនួរប្រហាក់ប្រហែលគ្មាន¹³។

5. សហព្រះរាជរដ្ឋាភិបាល ពុំបានជំទាស់ទៅនិងសំណើសុំបន្ទូលចំនួនទំនួរសម្រាប់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្នុង¹⁴។ សហព្រះរាជរដ្ឋាភិបាល ពុំបានជំទាស់ទៅនិងសំណើសុំការបន្ទូលចំនួនទំនួរលើសារណា បណ្តិ៍សាទុក្នុង ដឹងដោរ បុំពេញ បានស្មើសុំថា ប្រសិនការកំណត់ចំនួនទំនួរលើសារណាបណ្តិ៍សាទុក្នុង ត្រូវបាន

⁷ វិធាននៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក វិសោធនកម្មបើកទី ៨ ចុះថ្ងៃទី ៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ (“វិធាននៃក្នុង”)

⁸ សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត ត្រូវការដាក់និងកសារនៅចំពោះមួយ អវតក វិសោធនកម្មបើកទី ៨ ថ្ងៃទី ៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩ (“សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត”)

⁹ សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ ៤, ៩ ដល់ ៣០។

¹⁰ សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ កម្រាមណ្ឌ ៩ ដល់ ១៦។

¹¹ សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ ១៧ ដល់ ៣០។

¹² សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ ៣០ និង ៣១។

¹³ សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ ៣០ និង ៣១។

¹⁴ សំណើសុំ កម្រាមណ្ឌ ៣។

កំណត់បែបណានោះសម្រាប់ក្រុមមេដារការពារក្នុងមួយ។ សារណាតបទទៅនឹងបណ្តិ៍សាទុក្របសសហព្រះរាជអាជ្ញាក៍ត្រូវទទួលបានការអនុញ្ញាតចំនួនទី១រដ្ឋចត្តាដែរ¹⁵។ ម្យាជនវិញ្ញាខ័ែត ប្រសិនបើ ក្រុមមេដារការពារក្នុងមួយ។ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចំនួន ១៥០ទី១រដ្ឋសម្រាប់សារណាតបណ្តិ៍សាទុក្រនោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៍ ស្មើសំគាល់អនុញ្ញាតចំនួន ៣០០ទី១រ¹⁶។ ទាំងឡាយនឹងការបិន្ទោះ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៍ សារណាតប់ សំណើសំពន្លេរាយពេលសម្រាប់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្រ ពុំមានលក្ខណៈថា មានឡើយ¹⁷។ ទោះដ៏យ៉ាងណាក្តី សហព្រះរាជអាជ្ញាក៍បានពិចារណាយើញថា ការពន្លារពេលសម្រាប់ការដាក់សារណាតបណ្តិ៍សាទុក្រ ត្រូវទទួលបានការអនុញ្ញាត បុំន្តែ បានផ្តល់ជាយោបល់ថា ចំនួន៣០បន្ទ៉ូម គឺមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ ដែលជាសរុបមានចំនួន ៩០ដំឡើតិតចាប់ពីការដាក់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្រ¹⁸។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៍បន្ទ៉ូមខេះថា ការអនុញ្ញាតរបៀបដែលបានបង្កើតឡើង ការដាក់សារណាតប់គឺជាការសម្រេចក្នុងការដាក់សារណាតប់¹⁹។

6. នៅក្នុងចម្លើយពបរបស់ខ្លួន មេដារការពារក្នុលើកឡើងថា ប្រសិនបើអង្គភ័ណិនីជ្រមេសម្រេចតាមសំណើសំបស់មេដារការពារក្នុ ដោយអនុញ្ញាតចំនួន ១៥០ទី១រ ចំពោះក្រុមនឹមួយនោះ ដូចនេះ សារណាតបរមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាក៍ គឺត្រូវកម្រិតត្រីមតែ ៧០០ទី១រប៉ុណ្ណោះ²⁰។ មេដារការពារក្នុបានដំឡាសបន្ទ៉ូមខេះពេលនៃសារណាតបណ្តិ៍សាទុក្របស់ខ្លួន ឱ្យធ្វើចត្តានឹងយោះពេលនៃសារណាតបណ្តិ៍សាទុក្របស់មេដារការពារក្នុដែរ²¹។ បន្ទ៉ូមលើនេះ មេដារការពារក្នុបានលើកនូវដែលបានបង្កើតឡើង ដែលនៅឡើង សម្រាប់ការពន្លារពេលដាក់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តិ៍សាទុក្រ ដោយពន្លារពេលរបៀបដែលបានបង្កើតឡើង ហើយនៅឡើង បន្ទ៉ូមខេះសម្រាប់ការបកប្រឈម បុណ្ណាសម្រិះ ការអនុញ្ញាតដាក់តែមួយភាសា²²។

¹⁵ សារណាតប់ កចាគណ្ឌា ៥៧

¹⁶ សារណាតប់ កចាគណ្ឌា ៥៧

¹⁷ សារណាតប់ កចាគណ្ឌា ៦៧

¹⁸ សារណាតប់ កចាគណ្ឌា ៦៧

¹⁹ សារណាតប់ កចាគណ្ឌា ៦៧

²⁰ ចម្លើយពប់ កចាគណ្ឌា ៥៧

²¹ ចម្លើយពប់ កចាគណ្ឌា ៥៧

²² ចម្លើយពប់ កចាគណ្ឌា ៥ និង ៦ (គ)។

7. វិធាន ១០៥(៣)នៃវិធានដោក្បីដែងថា “ភាគីដែលមានបំណងចិត្តឯកចំពោះសាលក្រោម ត្រូវជាក់សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាខាទុក ដោយបញ្ចាក់អំពីមួលដាននៃបណ្តឹងសាខាទុកនេះ” និងថា “បញ្ជាប់មក ម្នាស់បណ្តឹងសាខាទុក ត្រូវជាក់សារណាបណ្តឹងសាខាទុកដោយបញ្ចាក់ពីទីឡូករណ៍ និងឯកសារសំរាប់ដូច ច្បាប់ដែលគាំទ្រមួលដាននិមួយៗ”^៤ វិធាន ១០៥(៤) នៃវិធានដោក្បី បញ្ចាក់ថា សេចក្តីផ្តើមដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាខាទុក ត្រូវជាក់ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃគឺតិចបាប់ពីថ្ងៃប្រកាសសាលក្រោម និងថា សារណាបណ្តឹងសាខាទុកបន្ទុកបញ្ជាប់ ត្រូវជាក់ក្នុងរយៈពេល ៦០ថ្ងៃគឺតិចបាប់ពីថ្ងៃដែលជាក់នៅចំពោះមុខអង្គដីនូវប្រជាពលរដ្ឋ មេដាយទៅលើមាត្រា ៥.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុរត្តិ ឯកសារដែលជាក់នៅចំពោះមុខអង្គដីនូវប្រជាពលរដ្ឋ កំពុល មិនត្រូវលើសពីពាណិជ្ជកម្ម ជាការសារអង់គេស ប្រកាសបាតាកំង ប្រើប្រាស់ជាការសារខ្ពស់រឡើយ។ វិធាន ៣៩(៤) នៃវិធានដោក្បី លើកនៃដែលគោលនៅក្នុងដែនដីនេះនៅក្នុងវិធានដោក្បី ថ្ងៃក្រោមអាចកំណត់ពេលវេលាស្រប់ជាក់សារណា សេចក្តីសន្តិដានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងឯកសារពាក់ព័ន្ធដោយឯកសារ សុំណុរាយ ប្របណ្តឹងខ្លួនរណ៍។ វិធាន ៣៩(៥) នៃវិធានដោក្បី កំណត់ដែលនៅក្នុងវិធានដោក្បី កំណត់ដែលបានកំណត់ ឬ “ទីឡូលណាល់នូវសុពលភាពនៃកិច្ចទាំងឡាយណាប់ដែលបាន ធ្វើ ក្រោយពីពេលកំណត់ដែលបានចែងក្នុងវិធាននេះ (វិធានដោក្បី) ត្រូវបានធ្វើឡើង ប្រសិនបើខ្លួនយល់ ឈើញថាត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយបានកំណត់”^៥

²³ សូមមើលផែងផែង មាត្រា ៤.១ នៃសេចក្តីណោនាំអន្តរត្ត។

²⁴ វិធាន ១០៥(៣) នៃវិធានផ្លូវក្សា។ ស្ថិតមួយលាងអង់ដែរ វិធាន ១០៥(១) នៃវិធានផ្លូវក្សា។

²⁵ វិធាន ១០៤(៥)នៃវិធានដែក្បេង។

9. ទេសជាមួយដែលបានរក្សាទុកដាក់ក្នុងការកំពុលយល់យើងឡើង ចំនួនទីតាំងត្រឹមថ្លែសាលក្រោម (៦២៣ ទីតាំងជាភាសាអង់គ្លេស, ពេជ្ជ ទីតាំងជាភាសាថាមីន និង ផែនទីតាំងជាភាសាអូរ) តម្រូវឱ្យមានពេលវេលាបន្ថែម ក្នុងការអានឱ្យបានហុត់ចត់ និងពិភាក្សាលើមសារនៅក្នុងក្រោមមេដារការពារក្នុង និងជាមួយជនជាប់ទោទៅ។ ទីបញ្ញប់ អង្គដីនិងប្រជាពលរដ្ឋបានយើងឡើង ការពន្លារពេលប្រហកប្រហែលគ្នាសម្រាប់ការចេញសេចក្តីសម្រចចរបស់ខ្លួនលើបញ្ញបង្ហើប្រឡាន៖ គីមានលក្ខណៈសម្រសហ។ ដូច្នេះ សេចក្តីជួនដែកឃើងអំពីបណ្តិ៍ឯងសាច់ក្នុងគ្រប់គ្រងការបង្កើតប្រព័ន្ធដែលមានចំណាំសម្រាប់ការដែកឃើងដែលបានរក្សាទុកដាក់ក្នុងការកំពុលយល់យើងឡើង បន្ថែមទាំងនេះ ក្នុងពេលវេលាសម្របណាមួយបាន។

យោងតាមសំអាងខាងលើ នគរបាលនិងក្រុមការណ៍រដ្ឋបាល។

ឯកសារនេះបានរៀបចំឡើងដូចខាងក្រោម

ប្រជាពលម័ត សេចក្តីសម្រេចបច្ចុប្បន្ន ពីបែប៖ពាល់ដល់សំណើណាមួយនាទីពេលអនាគតដែលស្វើសំណុំនៅរាជធានីភ្នំពេញ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០១៨

ព្រះបាសាអិលីនិស្សិត ព្រះនាមវត្ថុ

